

Boarp

Boarp var ett helt hemman kronoskatte Rusthåll.

Det tillhörde Skänninge kompani 2dra livgrenadjärregementet med nummer 60.

Eftersom det var dyrare att underhålla både häst och karl bestod en kavallerirote ofta av en ganska stor gård, ett rusthåll och några mindre augmentshemman.

Fjättmunna och Ryckelsby var också Rusthåll i Ekeby socken.

I Boarp bodde 1814 – 1868 en mycket betydande och förmögen man, Fältkamrer Sven Johan Bergman. Han var född 1785 i Säby och son till en hovslagare vid kavalleriet.

År 1800 blev han intagen i Linköpings skola, kom 1803 på Häradsskrivarekontor, blev 1810 mönsterskrivare vid Jönköpings regemente, vilket innebar att han förde militära räkenskaper och avlöningslistor. Så småningom steg han i graderna, blev vice auditör och 1832 fältkamrer.

Han var gift med Anna Maria Ahlfort från Liljeholmen som då tillhörde Torpa socken.

Han ägde gårdar i Ekeby, Torpa, Åsbo och Tjärstad.

Bergman tog livligt del i Ekebys allmänna angelägenheter, särskilt skolan och fattigvården.

Han var också en stor donator och bildade Ekeby sockenbibliotek 1858 genom en gåva på 500 riksdaler riksmünt.

Bergman och hans fru donerade kyrkoplan vid Sommens strand och 5000 kronor till kyrkbygget i Blåvik. Utan Bergmans medverkan hade Blåviks församling aldrig blivit verklighet.

Fastän Bergman var en ganska barsk herre vågade sig tydligen några av torparna på Boarp att sätta sig upp emot honom.

År 1845 skrev prästen ut ett frejdebetyg för Sven Andersson i Kretan som var angiven att ha velat slå sin husbonde.

Drängen Gustaf Nilsson från Trehörna som tjänat i Boarp uppgav att Sven i Kretan, överlastad, tillika med Per Carlsson i Lugnet och unge Johan Fredrik Samuelsson som varit gift dräng i Svarvaretorp slagit ut fönster i Boarps stall och velat slå fältkamreren.

Bergman var nästan 83 år när han avled 1868.

År 1821 föddes det en liten gosse i backstugan Godthål på Boarps ägor. I husförhörsboken är antecknat att han var spenslig och klen till växten och ej vidare arbetsför. Men han hade de bästa vitsord ifråga om kunskaper, såväl i innanläsning och katekes som i ”förklaringarna” och ”begreppen” hade han litet a. Han läste också hustavlan och botpsalmerna.

Det handlar om är läraren Sven Gustaf Svensson Steineck.

Han var bara 16 år när han fick börja undervisa barnen i Ekeby.

Steineck gick på Linköpings seminarium.

När han tog avsked från lärartjänsten 1877 hade han under 41 år undervisat 6.757 barn, först som ambulerande lärare och sedan som lärare vid Flemminge fasta folkskola.

Backen torp under Boarp

Jenny Franzén som bott i Boarp har forskat mycket om torpen vid Boarp. Hon har talat om att hon forskat på 19 torp.

Uppgifterna som vi fått om Backen kommer från Jenny.

Hon har hämtat sina uppgifter från församlingsböcker och mantalslängder.

Det är mycket svårt att veta när och i vilka torp torparna bodde. De flyttade ju ofta. Prästen har, i stället för att skriva in torparen och hans familj på det nya stället bytt namn på torpet. Om de till exempel bodde i Backen och flyttade till Lustigtorp strök han Backen och skrev Lustigtorp i stället. Lustigt, eller hur. Då går det ju åt både mindre bläck och tid.

Första uppgiften är från 1799.

Torparna har sedan flyttat in och flyttat ut och det har inte hänt något speciellt, åtminstone inte efter vad som är antecknat i kyrkböckerna.

På 1930-talet styckades torpen på Boarp av till Egnahem, som så småningom såldes till de torpare som ville köpa sig ett eget hem.

Familjen Karl Karlsson köpte Backen som de så småningom sålde. Yngve Karlsson och hans mor Hilda köpte sedan med systemen och dottern Alice och hennes man en villa med två lägenheter på Nya Timmerövägen i Boxholm.

Yngve var gift med Ingrid. Han arbetade på kyrkogården i Boxholm och behövde ledigt en dag för han ”skulle åka till doktorn med Ingrids fot”.

Minnesuppgifter som Jenny har om Gunnar Adolfsson:

År 1897 gifte sig August Adolfsson som var döv och född i Sandliden Ekeby med torparedottern Augusta Wilhelmina Johansdotter i Backen. De fick en son, Gunnar, som också var döv. Denna familj flyttade till Gammalkil 1900. I början av 1930-talet kom Gunnar och hans mor, som alltid kallades tant Mina, tillbaka till Boarp. Gunnar var stalldräng i flera år. De bodde i norra flygeln.

Gunnar gifte sig så småningom med Ebba från Tranås som också var döv. Båda var mycket väl intellektuellt utrustade personer som det ej var svårt att samtala med, enligt Jenny.

Jenny har starka minnen av Gunnar när han skulle ta in hästarna från betet, som ofta var i Sågarhagen, hur han lockade med ett ljudligt RRRR som hästarna hörde på långt håll och kom i full galopp så det bara dånade i marken och hästarna fick sin belöning som han alltid hade med.

När Gunnar slutade sitt arbete på Boarp flyttade familjen till Strålsnäs och senare till Boxholm. Tant Mina, Gunnars mor, dog troligen på ålderdomshemmet i Boxholm. Hustrun Ebba dog i Boxholm och Gunnar 1988 på Valla sjukhem i Linköping.

De fick en son, Nils Gunnar, i början av 1940 – talet som också var döv.

De bodde i Sandholmen.

Torp på Boarps ägor

1800

Arvedstorp
Backen
Svarvarhem
Usla
Grindtorpet
Ryttaretorp här bodde livgrenadjär Lindqvist
Hästhagen
Lustigtorp
Källtorpet
Godthål
Brostugan
Nylyckan
Lustigkulla

1850

Backen
Nylyckan
Arvedstorp
Kretan
Svarvarhem
Udden
Grindtorpet
Hästhagen
Nybygget Bygget enligt Jenny
Godthål
Brostugan
Norsberg
Mygghem Livgrenadjärtorp Nr 60 Skänninge
Kompani 2Dra Livgrenadjärregementet

*Bilden från torpturen vid Backen
den 13 februari 2004*

1900

Arvedstorp
Backen
Godthål backstuga
Grindtorp
Hästhagen
Mygghem Livgrenadjärtorp Nr 60 Skänninge
Kompani 2Dra Livgrenadjärregementet
Bygget (Nybygget)
Svarvarhem

1913 – 1927

Arvedstorp
Backen (Wilzén i Bohult)
Eketorp backstuga
Grindtorp
Hästhagen
Mygghem lägenhet
Bygget (Nybygget)
Svarvarhem

